

MEGJEGYZÉS

GELLÉRT OSZKÁR: VÁLASZ AZ »ADATTÁR«-NAK CÍMŰ CIKKÉHEZ

Gellért Oszkár cikkére, érdemben, semmi megjegyzést nem kívánok tenni. De a pusztai igazság kedvéért rövid észrevételt akarok fűzni Gellért Oszkár egyik idézetéhez és az idézetet kommentáló szavaihoz.

Schöpfunglin Aladár hagyatékából című — Sándor Annával közösen írt — cikkünkben közöltünk egy eddig ismeretlen Ady-levelet, melynek az a részlete, amelyből Gellért idéz, így hangzik:

»Osvát nagyszerű ember, nemes, finom, érdemes, aki hitt, dolgozott, prédikált már előttünk. Osvátot félreállítani, mint egy akármilyen szerkesztőt, nem lehet s Hatvány különb lelkű ember, mintsem ilyenre képes legyen. De vannak bizalmas, komoly »de-im Osvát ellen: egyik nagy erénye a tehetségek föl kutatása és föl szabadítása hibájává vált a túlzással. Ne érts félre: én nem vagyok türelmetlen arrivé, sohse leszek Kiss József, imádok minden új talentumot. Talán holnap már a napi kenyérem sem tudom megszerezni, béna leszek, de nem önmagamért beszélek mégse. Másokért beszélek, amikor azt mondom, hogy már közgazdasági okból is szüneteltetni kell ezt a mániákus s a mi kis.közönségünket megbolondító zseni-gyártást. Osvát adott igen, karaktert a Nyugatnak, de Osvát se csalhatatlan s a szempontjai élesek, de kevesek. Nem tudnék nála jobb szerkesztőt, de irodalmi pápának nem vállalom s az ügy, közös szent ügyünk érdekében kötelessége egy csöppet *tránzigálni*.¹ Ha gögje lesz úrrá, akkor azt öli meg, amire az életét tette föl, és érdemes lesz-e? Véleményem, tanácsom: Osvát hallgasson meg egy-két nagyon fölférő instrukciót a szerkesztésnél s ne rugdossa Hatványt csak azért, mert Hatvány milliomos.«

Ez *betűszerint* így olvasható említett cikkünkben is az ITK 1953. 1—4. számának 334. lapján. Gellért azonban ezt az Ady-levelet így idézi:

»Osvát nagyszerű ember, nemes s finom, érdemes, aki hitt, dolgozott, prédikált már előttünk. Osvátot félreállítani, mint akármilyen szerkesztőt, nem lehet... Nem tudnék nála jobb szerkesztőt, de irodalmi pápának nem vállalom, s ez ügy, közös szent ügyünk érdekében kötelessége egy csöppet *ránzigálni*²... s ne rugdossa Hatványt csak azért, mert Hatvány milliomos.«

Gellért az általa önkényesen megcsonkított és hibásan idézett levélhez ezt a kommentárt fűzi:

»(A kipontozott helyek nem az én művem; pontosan másoltam le az *Irodalomtörténeti Közlemények* szövegét. Vagy talán a kipontozott helyeken *Osvátra nézve* kevésbé hízelgő szavakra gondolt Ady? Mindenesetre furcsa, hogy Ady ebben a rövid levélben két helyen is hármas pontot használt, holott az illet mindig került minden versében és prózájában...)«

A két szöveg egybevetéséből első látásra kiderül, hogy a kifogásolt három pontokat nem Ady Endre, nem én, nem szerzőtársam rakta az Ady-levélibe, hanem — Gellért Oszkár.

Nem nagy ügy. Nem is tettem volna szóvá, ha ez a furcsa, minden tudományos tárgyilagosságot megcsúfoló idézési mód nem volna alkalmas cikkünk rosszhiszemű félre-magyarázására.

Belia György

¹ Az én kiemelésem.
² Az én kiemelésem.